

Świat i ludzie

POLSKIE KORZENIE

W tym cyklu artykułów przybliżamy obiekty i miejsca ważne dla polskiej kultury i historii, choć położone za granicą.

Ogród Snu

Dzięki wsparciu Instytutu POLONIKA wiele cennych historycznie nagrobków poddano konserwacji.

Pięknym zakątkiem Lwowa jest Cmentarz Łyczakowski, miejsce spoczynku wielu znanych Polaków i bohaterów walk o niepodległość.

Katarzyna Rygiel

Lwowska nekropolia została założona w 1786 roku (mianem nekropolii określa się duży zabytkowy cmentarz, na którym spoczywają ludzie sławni i zasłużeni). Dzięki swemu malownicznemu położeniu wśród zielonych pagórków od początku przypominała raczej park niż cmentarz. Przyczynili się do tego dwaj ogrodnicy: Karol Bauer i Tytus Tchorzewski, którzy zaprojektowali zielen i wytyczyli sieć alei i ścieżek zachowaną do dzisiaj. W drugiej połowie XIX wieku cmentarz osiągnął obecną wielkość 40 hektarów. Z upływem lat pojawiało się na nim coraz więcej grobów, a wraz z nimi – wspaniałych kaplic rodzinnych i znakomych rzeźb nagrobnych, które wyszły spod dłuta utalentowanych artystów. Dzisiaj wędrowka po tym niezwykłym ogrodzie jest lekcją historii.

wiecznego

Cmentarz Orłąt Lwowskich.

W gronie zasłużonych

Lwowska nekropolia jest też miejscem pochówku Polaków walczących o niepodległość ojczyzny. Leżą tu żołnierze z powstania kościuszkowskiego i z armii napoleońskiej, a także powstańcy listopadowi i styczniowi.

Swój zakątek mają również obrońcy Lwowa z lat 1918–1919, którzy po rozpadzie Austro-Węgier w walce z Ukraińcami bronili przynależności swego miasta do Polski.

Grób Nieznanego Żołnierza

Jesienią 1925 roku na Cmentarzu Orłąt Lwowskich ekshumowano (czyli wydobyto z grobu) zwłoki nieznanego z nazwiska obrońcy Lwowa i przewieziono je do Warszawy. Spoczęły w Grobie Nieznanego Żołnierza, pod arkadami Pałacu Saskiego, który pełnił wtedy funkcję Sztabu Głównego Wojska Polskiego. Grób odstonięto 2 listopada tego samego roku. Pałac został zniszczony w czasie II wojny światowej – jedyną pamiątką po nim jest wspomniany fragment kolumnady, pod którą złożono szczątki.

ZNANI POLACY POCHOWANI NA CMENARZU ŁYCZAKOWSKIM

- **Maria Konopnicka** – poetka
- **Gabriela Zapolska** – pisarka
- **Artur Grottger** – malarz
- **Stefan Banach** – matematyk
- **Wojciech Kętrzyński** – historyk i etnograf

Najmłodszy bohaterowie

Cmentarz Obrońców Lwowa uchodzi za najpiękniejszą część Cmentarza Łyczakowskiego. Nazywa się go także Cmentarzem Orłąt Lwowskich, ponieważ wielu walczących miało zaledwie „naście” lat. Najmłodszym Orłęciem był dziewięcioletni Jaś Kukawski. Znajdujące się tu mauzoleum, czyli okazały grobowiec (składa się z kaplicy, katakumb i Pomnika Chwały), zostało wybudowane według projektu studenta architektury i uczestnika walk, Rudolfa Indrucha. Na pomniku widnieje napis po łacinie: „Polegli, abyśmy żyli wolni”.

Materiał powstał we współpracy z Narodowym Instytutem Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, www.polonika.pl